

Klimapanelets anbefalinger og rådmannens vurdering

22. august 2017

	KLIMAPANELETS FORSLAG (Forslagene er noen steder tekstlig kortet ned).	VURDERING AV FORSLAGENE
1	Kun fortette ved knutepunkt og ikke tillate bygging utenfor områder med god kollektivdekning.	Følges opp gjennom vedtatt arealstrategi for kommunen (Jf Kommuneplanen 2016-2035) og det rapporteres årlig på andelen boenheter som bygges nært knutepunktene. Mobilitet, strategi 1: Konsentrere bygging av boliger og næringsbygg rundt knutepunktene (vedtatt arealstrategi)
2	Utbedre og bygge ut sykkelveinettet i Bærum - prioritere dette på bekostning av bilen.	Følges opp gjennom kommunens Handlingsplan for sykkel. Mobilitet, strategi 2: Prioritere sykkel og gange fremfor bil
3	Tallfeste mål for klimagasskutt.	Klimastrategien inneholder konkrete mål og målene vil konkretiseres ytterligere ved revidering av strategien i 2019. Hovedstrategi 5: Kommunen skal måle og vise aktivitetsdata knyttet til klimagassutslipp
4	Innføre klimabudsjett og klimaregnskap i alle kommunes virksomheter.	Behovet for videre utredning omtales i forslaget til Klimastrategi 2030. Hovedstrategi 5: Kommunen skal måle og vise aktivitetsdata knyttet til klimagassutslipp Behov for videre utredning i forhold til byggeprosjekt, men utredes gjennom tiltak i handlingsplanen til Klimastrategi 2030. Tiltak 30: MILJØPROGRAM - KOMMUNEDELPLAN FORNEBU Tiltak 39: ANALYSERE OG UTVIKLE RAPPORTERING Tiltak 40: KPI-ER KLIMA, MILJØ, ENERGI
5	Gi utbyggere som bygger minst 50 % bedre enn gjeldene energikrav økt utnyttelsesgrad av tomten.	Rådmannen har vurdert at det ikke er grunnlag for å gå videre med forslaget.
6a	Gi utbyggere som ønsker å bygge minst 15 % bedre enn gjeldene energikrav tilgang på en miljørådgiver innen bygg.	Følges opp gjennom eget tiltak for boligeiere - gratis hjemmebesøk av energirådgiver og tilskudd til energieffektiviseringstiltak. Tiltak 25: GRATIS ENERGI RÅDGIVNING TIL INNBYGGERE Tiltak 26: TILSKUDD TIL

		ENERGIEFFEKTIVISERING - HUSHOLDNINGENE
6b	Energirådgiver for rehabilitering av boliger.	Samme omtale som 6a.
6c	Tilskuddsordning for energieffektivisering og fornybar energi i egen bolig.	Samme omtale som 6a.
7	Planlegge utslippsfri mobilitet for innbyggere i alle nye utbygginger med mer enn 20 boenheter, og i all områdeutvikling.	Behov for videre utredning, følges opp gjennom tiltak rettet mot involvering av grunneiere og utbyggere, og forbildeprosjekter. Bygg, strategi 8: Kommunen skal som myndighet bidra til at utbyggere og grunneiere velger klimavennlige løsninger i sine utbyggingsprosjekter.
8	Legge til rette for at all ny utbygging ivaretar muligheten til et utslippsfritt liv	Behov for videre utredning, følges opp gjennom tiltak rettet mot involvering av grunneiere og utbyggere, og forbildeprosjekter. Bygg, strategi 8: Kommunen skal som myndighet bidra til at utbyggere og grunneiere velger klimavennlige løsninger i sine utbyggingsprosjekter. Bygg, strategi 9: Kommunen skal i samarbeid med utbyggere og næringsliv bidra til forbildeprosjekter
9	Bygge alle nye kommunale bygg som pluss- eller nullenergibygger.	Følges delvis opp gjennom Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 31: DIGITALISERT, AREALEFFEKTIVT, ENERGIGJERRIG OG KLIMAKLOKT
10	Energirehabiliterer alle kommunale bygg til plusshus innen 2025.	Følges delvis opp. Tiltak og potensiale konkretiseres gjennom tilstandsanalyser som gjennomføres i 2017 og 2018. Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi.

		Tiltak 46: ENERGIREHABILITERING AV EKSISTERENDE BYGNINGSMASSE
11	Alle nye omsorgsbygg, skoler og barnehager skal bygges ut med solceller. Sikre at optimale miljø- og klimaløsninger blir en premissgiver for byggenes beliggenhet og form.	Følges delvis opp: Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 31: DIGITALISERT, AREALEFFEKTIVT, ENERGIGJERRIG OG KLIMAKLOKT Tiltak 33: FOSSILFRI OPPVARMING OG SOLCELLER, LEVRE BARNESKOLE Tiltak 34: PASSIVHUS MED SOLCELLER PÅ TAKET, NANSEN-PARKEN BARNEHAGE Tiltak
12a	Alle kommunale bygg og infrastrukturprosjekter benytter klassifiserings- og kvalitetsoppfølgingsverktøy.	Følges delvis opp, sertifisering begrenses til investeringsprosjekter over 90 mill. Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 37: INNFØRE MILJØ- OG ENERGILEDELSYSTEM Tiltak 41: BREEAM-NOR SERTIFISERE ALLE BYGGEPROSJEKTER > 90 MILLIONER Tiltak 42: PRØVE UT BREEAM - IN USE
12b	Kommunale bygg klassifiseres tilsvarende BREEAM Outstanding eller Excellent.	Samme omtale som 12a.
13	Kommunen kartlegger sitt energisparing- og energiproduksjonspotensiale, bygg for bygg, og utbedrer alt som vil bli nedbetalt på 10 år eller mindre innen utgangen av 2019.	Samme omtale som 10.
14	I alle kommunale bygg skal utslipp fra materialbruk reduseres med minimum 50 %, målt mot dagens standard.	Følges delvis opp. Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi.
15	Kommunal leie av eksisterende bygg: Krav til minst energimerket B	Følges delvis opp: Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 31: DIGITALISERT, AREALEFFEKTIVT, ENERGIGJERRIG OG KLIMAKLOKT

16	Kommunal leie av nybygg; Krav til høy standard for energieffektivitet (som BREEAM-NOR Excellent eller bedre)	Samme omtale som 15
17	Kommunen har til enhver tid minst et forbildeprosjekt under bygging.	Følges opp. Ivaretas gjennom Bygg, strategi 10 : Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 35: FUTUREBUILT OG BREEAM-NOR, OKSENØYA SENTER Tiltak 43: UTVIKLE FORBILDEPROSJEKTER INNEN MILJØ
18	Etterspørre og prioritere bygningsprodukter som har lave klimagassutslipp.	Følges opp gjennom strategier og tiltak. Hovedstrategi 5 : Kommunen skal måle og vise aktivitetsdata knyttet til klimagassutslipp Bygg, strategi 7 : Stimulere boligeiere og utbyggere til å redusere energiforbruket og velge fremtidsrettede energiløsninger og klimavennlige materialer. Bygg, strategi 9 : Kommunen skal i samarbeid med utbyggere og næringsliv bidra til forbildeprosjekter Tiltak 30: MILJØPROGRAM - KOMMUNEDELPLAN Tiltak 43: UTVIKLE FORBILDEPROSJEKTER INNEN MILJØ
19	Kreve at arkitekten utarbeider plan for hvordan materialene kan demonteres og gjenbrukes ved ombygging eller riving og tilstreber å finne løsninger og materialer som gir minst mulig avfall.	Eiendomssektorens Veikart mot 2050. Tiltak 45: EIENDOM FØLGER OPP «10 ANBEFALTE STRAKSTILTAK FOR SMÅ OG STORE BYGGEIERE»
20	Det stilles krav om fossilfrie anleggsplasser for alle kommunens bygge- og anleggsprosjekter.	Følges opp gjennom planprosesser. Innarbeides i alle reguleringsaker, i bestemmelser eller miljøprogram. Følges opp gjennom pilotprosjekt fossilfrie anleggsplasser, delvis finansiert gjennom Klimasats midler. Tiltak 32: FOSSILFRI ANLEGGSPASS OG BREEAM-NOR, BEKKESTUA SKOLE
21	Vedta at fremkommelighet for gående, syklende, og kollektivtransport prioriteres foran bil i alle plan og utbyggingssaker slik at fremkommelighet for gående og syklende, og kollektivtransport prioriteres foran bil.	Følges opp gjennom strategi og konkrete tiltak. Mobilitet, strategi 2 : Prioritere sykkel og gange fremfor bil. Tiltak 2: TILTAK FRA HANDLINGSPLAN SYKKEL
22	Bedre kollektivtilbudet - økt frekvens og kvalitet.	Følges opp gjennom strategi. Mobilitet, strategi 3 : Være pådriver for et bedre kollektivtilbud

23	Fornebu utvikles som arena for innovasjon, forskning og næringsliv, der ny teknologi og grønn mobilitet blir testet ut.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 14: SELVKJØRENDE BUSS Tiltak 15: SMARTRIDER - KOMBINERT MOBILITET FOR JOBBREISER Tiltak 16: UTSLIPPSFRI VARETRANSPORT Tiltak 17: ZEN PÅ FORNEBU Tiltak 18: KLIMAKLOK DASHBOARD Tiltak 35: FUTUREBUILT OG BREEAM-NOR, OKSENØYA SENTER Tiltak 43: UTVIKLE FORBILDEPROSJEKTER INNEN MILJØ
24	Living lab –forsøk der bærumfamilier erstatter bilen med fleksible mobilitetstjenester som bildeling/ bilpool, månedskort fra Ruter, elsykkel, bysykkel, taxikort og matlevering . De ulike mobilitetstjenestene integreres i en felles App og familiene mottar en felles faktura for de tjenestene som benyttes.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 7: LIVING LAB - KOMBINERT MOBILITET FOR FAMILIER - PILOT
25	Gåstrategi; snarveier og framkommelighet for gående prioriteres.	Følges opp gjennom tiltak og planprosesser. Mobilitet, strategi 1: Konsentrere bygging av boliger og næringsbygg rundt knutepunktene
26	Forby bilkjøring innenfor 500 m fra alle skoler.	Det forslås ikke et generelt kjøreforbud, men at det konkret for hver skole sees på tiltak som gir tryggere skolevei. Følges også opp gjennom tiltak. Tiltak 3: GÅGRUPPER TIL SKOLEN Tiltak 13: KISS & RIDE - PILOT SKUI SKOLE
27	Drastisk utvide og forbedre sykkelveinettet i kommunen, og mot nabokommunene.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 2: TILTAK FRA HANDLINGSPLAN SYKKEL
28	Prosjekt utslippsfri jobbreise	Går videre med gjennom tiltak. Tiltak 15: SMARTRIDER - KOMBINERT MOBILITET FOR JOBBREISER
29	Aktivt tilrettelegge for samkjøring til idrett og andre fritidsaktiviteter.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 9: SAMKJØRING TIL FRITIDSAKTIVITETER - PILOT
30	Doble parkeringsavgiften.	Rådmannen har vurdert at det ikke er grunnlag for å gå videre med forslaget, men det skal legges frem forslag til revidert parkerings-strategi som skal bidra til reduserte klimagassutslipp.
31	Bruk p-normen aktivt for å få prioritere utslippsfrie mobilitetsløsninger framfor privatbil.	Rådmannen skal legges frem forslag til revidert parkeringsstrategi som bidrar til reduserte klimagassutslipp.

32	Senk p-normen drastisk.	Behov for utredning, føres videre gjennom "Ny parkeringsstrategi". Følges opp for kommunens egen drift og tiltak Tiltak 21: FÆRRE P-PLASSER FOR ANSATTE
33	Pålegg sykkelparkering og 50 prosent ladedekning.	Ladedekning følges opp gjennom ny ladestrategi for kommunen og tiltak. Tiltak 12: OFFENTLIG PARKERING MED LADEPUNKT
34	Vedta at fremkommelighet for gående, syklende, og kollektivtransport prioriteres foran bil i alle plan og utbyggingssaker.	Følges opp gjennom Mobilitet, strategi 2: Prioritere sykkel og gange fremfor bil.
35	Prosjekt fra bil til integrert grønn mobilitet.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 7: LIVING LAB - KOMBINERT MOBILITET FOR FAMILIER - PILOT Tiltak 14: SELVKJØRENDE BUSS Tiltak 15: SMARTRIDER - KOMBINERT MOBILITET FOR JOBBREISER
36	Jobbe opp mot Oslo og Akershus fylkeskommune for flere tverrgående bussruter og hyppigere avganger. (Se forslag 22)	Følges opp gjennom strategi. Mobilitet, strategi 3: Være pådriver for et bedre kollektivtilbud
37	Integrert mobilitet, ved bruk av IT og apper, tas i bruk i kommunen.	Følges opp gjennom strategier og tiltak. Hovedstrategi 2: Legge til rette for at Bærum er stedet der ny teknologi og klimavennlige løsninger testes ut Hovedstrategi 6: Digitalisering skal bidra til klimavennlige tjenester og løsninger i hverdagen Tiltak 7: LIVING LAB - KOMBINERT MOBILITET FOR FAMILIER - PILOT Tiltak 14: SELVKJØRENDE BUSS Tiltak 15: SMARTRIDER - KOMBINERT MOBILITET FOR JOBBREISER
38a	Bedre utnyttelse av bilparken ved å tilrettelegge for bildeling, Uber og andre taxitjenester.	Behov for utredning, følges opp gjennom tiltak. Tiltak 15: SMARTRIDER - KOMBINERT MOBILITET FOR JOBBREISER
38b	Krav til utslippsfrie kjøretøy i taxiflåten gjennom løyve-utdeling og krav til sentralene.	Rådmannen har tatt opp forslaget med Akershus fylkeskommune.

39	Alle kommunens kjøretøy kjører på fornybart drivstoff som elektrisitet, hydrogen og biodrivstoff innen 2019, herav minst 80% elektrisk og hydrogen.	Følges opp gjennom strategier og tiltak, men over lenger tidsperspektiv: Mobilitet, strategi 6: Gjøre kommunens egen transportvirksomhet grønn og fossilfri Tiltak 19: UTSLIPPSFRI KOMMUNAL PERSONBILPARK Tiltak 20: FOSSILFRITT DRIVSTOFF PÅ KOMMUNALE TANKER
40	Erstatt kilometergodtgjørelse for kommunens ansatte med tilgang på elbilpool.	Følges opp, behov for videre utredning. Tiltak 22: BILPOOL FOR KJØRING I TJENESTE
41	Gjøre om noen kommunale parkeringsplasser til sykkelparkering, lekeplass, torg eller boliger.	Rådmannen har vurdert at det ikke er grunnlag for å gå videre med forslaget.
42	Prioritere elbiler og delebiler på kommunale parkeringsplasser. 50% av alle plasser skal være forbeholdt elbiler fra 2020.	Følges opp gjennom egen "Ladepunktplan" og tiltak. Tiltak 12: OFFENTLIG PARKERING MED LADEPUNKT
43	Oppmuntre til bruk av kollektiv, sykkel og gange til friluftsområder fremfor for å etablere nye parkeringsplasser.	Følges opp gjennom strategi Mobilitet nr 3: Være pådriver for bedre kollektivtilbud og konkret tiltaket "Utfart uten bil".
44	Minst en innovativ anskaffelsesprosess i året.	Følges opp gjennom vedtatt Anskaffelsesstrategi.
45	Krav om fossilfri levering av varer og tjenester til kommunen (dopapir, skolemat til skoleskys og TT kjøring).	Følges opp gjennom Mobilitet, strategi 6: Gjøre kommunens egen transportvirksomhet grønn og fossilfri. Behov for utredning, følges opp gjennom strategi.
46	Stor innovativ anskaffelsesprosess med fokus på klimareduksjoner knyttet til alle byggeprosjekter (eks. utslippsfri byggeplass, klimanøytrale materialer i bygg etc.)	Ivaretas gjennom Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 31: DIGITALISERT, AREALEFFEKTIVT, ENERGIGJERRIG OG KLIMAKLOKT Tiltak 45: EIENDOM FØLGER OPP «10 ANBEFALTE STRAKSTILTAK FOR SMÅ OG STORE BYGGEIERE» (EIENDOMSSEKTORENS VEIKART MOT 2050)
47	Innovativ anskaffelser for energirehabilitering til plussus på flere av kommunens eksisterende bygg.	Følges opp. Ivaretas gjennom Bygg, strategi 10: Kommunen skal bidra til det grønne skifte gjennom realisering av kommunens egen eiendomsstrategi. Tiltak 36: VIDEREFØRING AV EPC-PROSJEKTET, ENERGIREHABILITERING

48	Øke miljøvektingen til 30% i alle kommunale innkjøp.	Følges opp gjennom vedtatt Anskaffelsesstrategi.
49	Samarbeide med nærliggende kommuner om innovative løsninger for fossilfri transport av varer.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 16: UTSLIPPSFRI VARETRANSPORT
50	Alle innkjøp må vurderes i nåverdi av opprinnelig kapital og framtidig drift.	Følges opp gjennom vedtatt Anskaffelsesstrategi.
51	Bruke SmartCity Bærum-nettverket til å stimulere til atferdsendring blant de ansatte, gjerne gjennom konkurranse.	Følges opp gjennom tiltak. Tiltak 23: SMARTBIKE- INTERN (LÅNEORDNING FOR ELSYKLER)
52	Opprette en ressursbank - gjenbruk	Går videre med gjennom tiltak. Tiltak 58: RESSURSBANK BÆRUM - PILOT
53	Møte innbyggerne på sosiale medier.	Følges opp gjennom strategi. Hovedstrategi 3: Klimakommunikasjon som skaper motivasjon og det varsles egen handlingsplan for kommunikasjon.
54	Skape en kommunikasjons og interaksjonsplattform.	Følges opp gjennom strategi. Hovedstrategi 3: Klimakommunikasjon som skaper motivasjon, og det varsles egen handlingsplan for kommunikasjon.
55	Utarbeider og iverksetter incentiver for å velge miljøriktig.	Følges opp gjennom blant annet: Tiltak 10: TILSKUDD LADING I BOLIGSELSKAPER Tiltak 23: SMARTBIKE- INTERN (LÅNEORDNING FOR ELSYKLER) Tiltak 24: FORDELSSYKKELE FOR ANSATTE Tiltak 25: GRATIS ENERGIRÅDGIVNING TIL INNBYGGERE Tiltak 26: TILSKUDD TIL ENERGIEFFEKTIVISERING - HUSHOLDNINGENE Tiltak 27: SMART HOME Tiltak 29: TILSKUDD TIL FJERNING AV OLJETANKER
56	Oppretter et miljøfond.	Bærum klimafond opprettet.
57	Involvere innbyggere i arealbruk, med fokus på levende og gode bomiljø.	Følges opp gjennom planprosesser og strategier. Hovedstrategi 1: Innbyggere og næringsliv involveres i utvikling av en klimaklok kommune
58	Legge opp til utslippsfri bilpool i alle nye utbygginger.	Følges opp gjennom tiltaket "Bilpool i nye boligprosjekter".